

Tichá vzpomínka

Následně po úmrtí mistra Radovana Lukavského v březnu tohoto roku snad nebylo tištěného či jiného média které by nepřineslo zprávu o úmrtí tohoto významného českého herce. Mnohé noviny a časopisy přinesly i větší či menší nekrology a více či méně zdařilá laudacia nebo biografické črty. Titulek jednoho z nich (uveřejněného v časopise pro české ministranty „Tarsцитus“) mne obzvláště zaujal – zněl: „*Radovan Lukavský – novodobý rytíř.*“ My, členové Českého velkopřevorství víme, že autor tohoto článku se pravdě přiblížil více, než se sám domníval.

Mistr Lukavský totiž choval dlouhodobě a hluboké sympatie k našemu řádu a byl dokonce nositelem našeho záslužného komturského kříže (i když jej shodou okolností přijal v Orléanské obedienci). Náš řád mu byl blízký nejenom charitativním posláním, ale i ekumenickou šíří. „*Já – ač vždy katolík, chodil na evangelické bohoslužby ještě v době, kdy to byl těžký hřích...*“ řekl na jedné z našich ekumenických pobožností. Radovan Lukavský vždy rád přijímal pozvání na naše duchovní, charitativní i reprezentativní podniky – naposledy na Karlštejnskou investuru Českého velkopřevorství. V naší paměti však zůstane zejména recitační večery, které zdarma

Prof. Radovan Lukavský s bývalým administrátorem ČVP, doc. Zdeňkem Trefným. Oba muže pojilo mnohaleté hluboké přátelství.

pořádal pro klienty bohnického hospice. I přes vysoký věk a zdravotní obtíže podával mimořádný umělecký výkon, aby potěšil a duchovně podepřel ty, kteří stáli na prahu tělesné smrti.

Když byl Radovan Lukavský (*1. 11. 1919 – †13. 3. 2008) tázán, proč nastoupit dráhu profesionálního herce, často odpovídal taktó: „*Když jsem o herectví přemýšlel, došel jsem k závěru, že jej lze brát*

buďto jako zaměstnání, nebo jako povolání, nebo jako poslání. Jak říkal Oscar Wilde, herec je buď sluha Boží, nebo Kašpar. Snažil jsem se brát herectví jako poslání.“ My, čeští lazariáni, můžeme dosvědčit, že Radovan Lukavský hercem – sluhou Božím skutečně byl. A přitom jeho cesta k herectví nebyla přímá a ani snadná. Poté, co zvažoval dráhu duchovního, zvolil učitelské povolání, na které se

připravoval studiem českého a francouzského jazyka na Karlově univerzitě. Jeho studia přerušila válka. Protože chtěl i po uzavření českých vysokých škol pokračovat v učitelské přípravě, nastoupil na státní konzervatoř (ta jako střední škola uzavřena nebyla). Domníval se, že po válce by mohl se svými žáky hrát studentské divadlo. Obě školy po válce dokončil, rozhodl se však oslovovat národ z jeviště a nikoliv z učitelského stupínku. Jako veřejně praktikující křesťan narážel na odpor komunistického režimu, svými nespornými kvalitami se však dokázal prosadit a od roku 1957 působil až do své smrti na naší první scéně. K pedagogické profesi se nakonec také dostal, když začal vyučovat herectví na pražské Konzervatoři a na Akademii muzických umění (roku 1995 byl jmenován profesorem).

Během své dlouholeté herecké kariéry ztvárnil mistr Lukavský úctyhodnou řadu rolí na divadle, ve filmu i v televizi. Byl jedním z nejvýraznějších představitelů své herecké generace a jako pedagog vychoval desítky svých následovníků. S pokorou křesťana Bohem darovanou hřívnou talentu mnohonásobně zhodnotil ve službě bližnímu, a proto pro nás představuje naplnění ideje křesťanského rytířství. Pro české velkopřevorství je ctí, že nám v bohnickém hospici pomáhal naplňovat naše řádové dílo. Proto věnujme svému bratru v Kristu modlitbu a tichou vzpomínku.

— Filip Dostál, K LJ

Osm hrotů kříže

pokračování ze strany 1

Blahoslavenství si pro větší přehlednost můžeme rozdělit do dvou skupin. První čtyři z nich vyjadřují nedostatek. Ježíš blahoslaví ty, kteří něco postrádají a čekají naplnění; vyhlížejí, pomoc, kterou jim nikdo neposkytuje. Druhá čtveřice oslovuje ty, kteří něco mají: jsou milosrdní v nemilosrdném nebo lhostejném světě; přispívají ke smíření uprostřed konfliktů, zápasí o srdce zcela oddané Pánu uprostřed lidí dvojakých a obojetných; jsou trpěliví v těžkostech; vědí, že vše je milost, proto raději nic nečekají od lidí a ve všem počítají s Bohem.

Společným rysem blahoslavenství je příslib naplnění, jež přijde v budoucnosti. A přijde od Boha. Tím jsme chráněni iluzí a následných rezignací. Smíme počítat s Božím zásahem tam, kde jiní vzdali zápas. Ale Boží budoucnost je něco, co je dopřáno okusit už v tomto čase. Už nyní se Bůh dává k dispozici těm, kdo ho potřebují a kdo s ním počítají.

Ze všech stran na nás doléhají obrazy a zprávy o utrpení lidí. Dotýkají se nás nemoci a křivdy, nepochopení a viny. V těchto stínech žije většina dnešních lidí. Proto lidé odnepaměti sní o lepším světě, kde by alespoň ty zbytečné strasti, zaviněné druhými lidmi, nebyly. Dost na tom, co ze světa odklidit nelze, jako jsou živelné pohromy. I Pán Ježíš těšil a těší, ale ne lacinou útechou. Ukazuje nám sám na sobě, že utrpení nemusí být osudovým průvodcem lidského života, ale má se stát místem boje, ne-li vítězství. Ukazuje i nám, kteří jsme za součást svého života přijali ideál křesťanského rytíře v té nejčistší podobě, že se má život stát místem **našeho boje**. Ukázal nám, že říše násilí nenahodává utrpení bojovníků.

Nechť pohled na náš zelený kříž s jeho osmi hroty je nám vždy posilou v tomto zápase a připomenutím Ježíšova blahopřání, že stojíme pod zástavou našeho Pána.

Atavis et Armis
— Luděk Korpa

Svatodušní duchovní formace

Ačkoliv „Svatodušní pondělí“ v českém liturgickém kalendáři již velkou řádku let nenajdeme, sešlo se v pondělí po slavnosti Sslání Ducha sv. (12. května 2008) 12 členů našeho řádu na svatodušní duchovní obnově. Těto duchovní akci, pořádané Komendou sv. Anežky České, poskytli pohostinství otcové z Tovarystva Ježíšova od kostela sv. Ignáce v Praze. Komorní prostředí „Družinské“ kaple v areálu jezuitské rezidence, kde se naše svatodušní duchovní formace konala, je pro naše společenství ideální svými rozměry i dopravní dostupností.

Naše svatodušní duchovní obnova se sestávala ze tří částí. Nejprve nám na podkladě pasáže Janova Evangelia objasňoval pater Petr Havlíček, SJ., některé náročné aspekty teologie Ducha sv., poté jsme v tichu rozjímalí dva biblické texty,

a nakonec celé setkání vyvrcholilo mší svatou celebrou pro naši komunitu. Náš dík za službu Božím slovem a svátostí patří především otci Petrovi, s díky však nesmíme zapomenout ani na spolubratra chev. dr. Pavla Beneše, který mši svatou doprovázel na varhany.

Jak zdůraznil velkobaíl prof. Bluma, našich společných duchovních formací je méně, než by bylo třeba. Proto doufejme, že v budoucnu zorganizuje Komenda sv. Anežky další společná duchovní setkání, stejně zdařilá, jako letošní svatodušní.

— Filip Dostál, K LJ

Lazarova sobota

SVátek sv. Lazara se v pravoslavné církvi slaví 17. října (tj. 30. 10. v přepočtu na gregoriánský kalendář). Patronovi našeho řádu je ovšem zasvěcen ještě jeden den, který přímo nese jeho jméno, totiž Lazarova sobota. V tomto případě jde o svátek s pohyblivým datem, vázaný na datum Paschy. Je to sobota před Květnou nedělí, nazývanou přesněji Vjezd Páně do Jeruzaléma. Říjnový svátek sv. Lazara připomíná přenesení ostatků svátce, jednoho z prvních biskupů církve. Jak víme z církevních dějin, je vyzdvižení a přenesení ostatků starobylou formou kanonizace.

Lazarova sobota je specifitější, je připomínkou vzkříšení spravedlivého Lazara. Čtení předepsaná pro tento den jsou z listu Židům 12,28 – 13,8 a z Janova evangelia 11,1–45. Atypicky dlouhé evangelní čtení obsahuje celé vyprávění o Lazarově nemoci, smrti, Ježíšově cestě do Betanie, rozhovor s jeho sestrami Marií a Martou, popis Spasitelova dojetí nad smrtí milovaného přítele, modlitbu k Bohu Otci a slavné finále příběhu, totiž Lazarovo vzkříšení.

Lazarova sobota je podivuhodný den i z hlediska svého umístění v liturgickém období. Je přechodem mezi předcházející dobou šesti týdnů velkého postu a nastávající dobou Svátého týdne, podobně jako je osoba sv. Jana Křtitele spojujícím prvkem mezi prorocstvími Starého a Nového zákona. Interpretacním klíčem k pochopení významu dne nám může být jeden z hymnů Květné neděle, totiž její tropar – Abys ještě před svým utrpením dal jistotu všeobecného vzkříšení, vzkřísil jsi Lazara, Kriste Bože; proto i my jako děti nesouce znamení vítězství k tobě, Vítězi nad smrtí, voláme: Hosanna na výsostech, požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně.

Obsah druhé části troparu není pro praktikujícího křesťana nijak překvapivý. Co ovšem přesahuje běžné křesťanské uvažování a rozjímání události vjezdu Páně do Jeruzaléma je církví oslavovaná Spasitelova pastýřská dobrotá, vyjádřená péčí o víru učedníků. Smyslem zázraku není jen oživení zemřelého Lazara, smyslem zázraku není jen oslavení Boha v jeho moci, ale i soucitná láska Pána k těm, kdo již uvěřili, ale jejichž víra bude muset projít velikou zkouškou při zradě, mučení, smrti a pohřbení.

Jestliže židé obdivovali Ježíšův vztah k Lazarovi a říkali „Hle, jak jej miloval!“ (Jan 11,36), nevěděli ani, co všechno těmito několika slovy vyznávají. Židé cenili upřímné pohnutí a slzy, ale nemohli dohlédnout, že Kristova láska k Lazarovi jde mnohem dál za smutek nad smrtí blízkého člověka. Nemohli ještě rozpoznat, že Kristus dal spravedlivému Lazarovi výsadu být nástrojem zjevení Boží moci a slitovnosti i posilou následovníkům. Nám, současným křesťanům, je toto poznání díky znalosti evangelia dáno. Drobnou zajímavostí je, že unikátnost Lazarova postavení církev vyjádřila i v postních předpisech pozoruhodnou výjimkou. V době velkého půstu se nepožívají potraviny živočišného původu. Jen na velké svátky Zvěstování a Vjezdu Páně do Jeruzaléma se povoluje podávat na stůl ryby. Ovšem na Lazarovu sobotu se smí jíst kaviár.

Zvláštnost tohoto svátečního dne by nám, členům řádu sv. Lazara, mohla být radostí i inspirací.

— archimandrita Marek Krupica

Zpráva o činnosti LS Praha

Informace o aktivitě spolubratří Petra Jílka a Michala Vondráčka.

V nedávné době se na mne jako na právníka obrátil spolubratr Vondráček s prosbou o vypracování nějakého vhodného právního dokumentu k tomu účelu, aby spolubratr Petr Jílek, KCLJ který kdysi obdržel darem od prof. Zdeňka Baláše nejrůznější movité věci – umělecké předměty, tyto mohl darovat pro potřebu Řádu a aby Řád mohl s taktó darovanými věcmi nakládat ke svému užtku. Darovací smlouvu jsem vypracoval a zatím k dalšímu jednání předal prve jmenovaným. Musí být samozřejmě k textu takové smlouvy připojen soupis dotčených věcí tak, aby nebylo možno připustit jejich záměnu (tedy přesná identifikace jedné každé věci).

Kvalita, resp. hodnota těchto věcí se po posouzení spolubratrem Vondráčkem zdá být taková, že jejich další zhodnocení např. formou komerčního vystavování může mít pro Řád jistý finanční přínos. Správou tohoto „řádového fondu“ byl tedy pověřen spolubratr Michal Vondráček a bude samozřejmě jeho snahou zajistit tento trvalý finanční přínos Řádu. Zde bych nám všem v této souvislosti popřál latinským Q.B.F.F.Q.S. (Quod Bonum, Felix, Faustum, Fortunatumque Sit) ...ať je to dobré, šťastné, příznivé a ku prospěchu.

— dr. Tomáš Fr. Kordač CLJ